ภัยคุกคามจากจีน: มายาคติหรือความเป็นจริง (Chinese Threat: Myth or Reality)

รองศาสตราจารย์ ดร. ดำรงค์ ฐานดี
ผู้อำนวยการศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภายหลังที่การประชุมพรรคคอมมิวนิสต์จีนครั้งที่ 18 สิ้นสุดลง นายสี จิ้นผิง (Xi Jinping) ได้แถลงข่าวต่อสื่อมวลชนเป็นครั้งแรกว่า

> *... เราเพิ่งเสร็จสิ้นการประชุมพรรคฯ และได้มีการเลือกผู้นำคนใหม่ ซึ่งข้าพเจ้าได้รับตำแหน่งเป็นเลขาธิการ รวมทั้งผู้ได้รับเลือกเป็นคณะกรรมการกรมการเมืองอีก 6 คน คือ นายหลี่ เค่อเฉียง (Li Keqiang), นายจาง เต๋อเจียง (Zhang Dejiang), นายหยู เจิ้งเซิง (Yu Zhengsheng), นายหลิว ฮั่นซาน (Liu Yunshan), นายหวัง ฉีซาน (Wang Qishan) และนายจาง เกาลี่ (Zhang Gaoli)....นับตั้งแต่ก่อตั้งพรรคขึ้น พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้ทุ่มเทพละกำลังอันยิ่งใหญ่ผลักดันฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ นานัปการ และนำชนชาติจีนให้ก้าวผ่านจากความยากจนและล้าหลังเข้าสู่สังคมจีนใหม่ที่มีความมั่งคั่งและทรงพลังอำนาจ (prosperous and powerful new China) อันเป็นการเปิดม่านฟ้าใหม่เข้าสู่ความเป็นชาติที่ยิ่งใหญ่ (the great renewal of the Chinese nation)...*
>
> *Xi Jinping at the Great Hall, Beijing*
>
> *November 15, 2012.*

จากถ้อยแถลงของ (ว่าที่) *ผู้นำรุ่นที่ 5* ของจีนอาจมองได้ว่า เป็นการสืบทอดเจตนารมย์ที่จะนำพาประเทศให้เจริญก้าวหน้าและให้มีพลังอำนาจสมบูรณ์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การเมือง และการทหาร โดยเฉพาะคำกล่าวที่ว่า “อันเป็นการเบิกม่านฟ้าใหม่เข้าสู่ความเป็นชาติที่ยิ่งใหญ่” เป็นการบ่งชี้ถึงเป้าหมายของการเป็นชาติมหาอำนาจเหนือชาติอื่นใดทั้งปวง อย่างไรก็ตาม เป้าหมายดังนี้ กลับก่อให้เกิดความวิตกกังวลต่อชาติมหาอำนาจ ดังเช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และยุโรปที่เห็นการผงาดขึ้นของจีนเป็นการท้าทายต่อสถานภาพที่พวกเขาดำรงอยู่ อีกทั้งจีนมีระบบการ

ปกครองแบบคอมมิวนิสต์และมีจำนวนประชากรมากที่สุดในโลก ก็ยิ่งทำให้ประเทศตะวันตกหวาดหวั่นกันไปว่า ดินแดนมังกรจะใช้พลกำลังที่มีอยู่เข้าครอบครองโลกในอนาคตอันใกล้ จึงมีการมองสถานการณ์นี้ว่าเป็น “ภัยคุกคามจากจีน”

บทความนี้จะวิเคราะห์ถึงเรื่องนี้ โดยจะกล่าวถึงลำดับความเป็นมาของแนวคิดหรือทฤษฎีภัยคุกคามจากจีนนับแต่อดีตเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ย้ำถึงภัยคุกคามจากจีนในยุคใหม่ ผลกระทบที่มีต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และไทยเป็นสำคัญ เพื่อร่วมกันแสวงหาแนวทางในการรับมือกับปัญหาภัยคุกคามจากจีน

คำจำกัดความ

คำว่า “ภัยคุกคาม” (threat) ในภาษาอังกฤษโบราณ หมายถึง (1) การแสดงออกถึงความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเจ็บปวด การบาดเจ็บ หรือการลงโทษ (2) การบ่งชี้ถึงภัยหรืออันตรายที่จะมาถึงตัว และ (3) สิ่งหนึ่งที่จะก่อให้เกิดอันตราย หรือการข่มขู่ การทำให้ตกอยู่ในห้วงอันตราย น่ากลัว ส่วนคำจำกัดความของวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี ระบุว่า ภัยคุกคามเป็นการกระทำเชิงบังคับที่มีลักษณะที่ประสงค์ในการลงโทษหรือได้รับความทุกข์ทรมาน หรือถึงแก่ชีวิตของบุคคลอื่น ในบางสังคม ถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย การคุกคามเกิดขึ้นในหมู่ของสัตว์ต่างๆ โดยเฉพาะในเชิงสัญลักษณ์ที่มุ่งให้เกิดความเกรงกลัวเพื่อหลีกเลี่ยงความรุนแรงทางร่างกาย ซึ่งนำไปสู่การบาดเจ็บหรือการเสียชีวิตของทั้งสองฝ่าย [(1)]

กล่าวโดยสรุป ภัยคุกคามอาจเรียกว่า การข่มขู่ หมายถึง (1) การประกาศความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเจ็บปวด การบาดเจ็บ หรือภัยอันตราย (2) เป็นการบ่งชี้ถึงภัยอันตรายหรือความเจ็บปวดที่รุนแรง และ (3) บุคคลหรือสิ่งของที่จัดว่าเป็นอันตรายที่จะก่อให้เกิดความเจ็บปวดและความทุกข์ระทม

เมื่อนำคำว่า “ภัยคุกคาม” ไปใช้กับจีน เป็น “ภัยคุกคามจากจีน” จึงหมายถึง การระบุว่าจีนคือประเทศที่เป็นภัยคุกคามที่นำภัยอันตราย ความเจ็บปวดและทุกข์ทรมาน รวมทั้งความวิบัติไปสู่ประเทศอื่นทั้งในภูมิภาคและในโลก ภัยอันตรายเหล่านี้อาจจำแนกเป็น ภัยทางเศรษฐกิจ การทหาร ลัทธิการเมืองการปกครอง และ การจารกรรมข้อมูลในระบบเครือข่ายที่ส่งผ่านข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ทางคอมพิวเตอร์ (espionage in cyberspace) รวมทั้งการประกาศเจตนารมย์ในการยึดครอง/แย่งชิงดินแดน ใช้กองกำลังทางทหารที่เหนือกว่าเข้าข่มขู่หรือโจมตีประเทศที่เป็นศัตรูโดยอ้างว่าเพื่อปกป้องอธิปไตย “ดินแดนของตน” ทั้งนี้ เป้าหมายสูงสุดก็คือ การครอบครองความเป็นใหญ่ (hegemony) เหนือประเทศอื่นๆ นั่นเอง

ปัจจุบัน ประเทศที่ถือว่าจีนเป็นภัยคุกคาม ได้แก่ สหรัฐอเมริกา (เป็นประเทศที่ทรงพลังอำนาจเพียงหนึ่งเดียวหลังยุคสงครามเย็น) ยุโรป (เป็นกลุ่มประเทศที่เคยมีอำนาจและอิทธิพลเหนือประเทศต่างๆ ในยุคอาณานิคม และยังคงมีบทบาทสำคัญทางการเมืองและเศรษฐกิจของโลกในยุคปัจจุบัน) และญี่ปุ่น (เป็นประเทศที่เคยเป็นมหาอำนาจทางทหารในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง และมหาอำนาจทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีภายหลังสงครามโลก) รวมทั้งประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และอินเดีย (จีนอ้างสิทธิเหนือหมู่เกาะ สแปรทลี่ (Spratly) และหมู่เกาะพาราเซล (Paracel) และดินแดนพิพาทในแคว้น Arunachal และ Aksai Chin ของอินเดีย)

ประวัติความเป็นมาของภัยคุกคามจากจีน

1. อดีตกาล

แรกเริ่มมีการใช้คำว่า “ภัยคุกคาม” อย่างกว้างขวาง โดยคนผิวขาวที่มุ่งชี้ถึงภัยอันตรายที่มาจากคนผิวเหลือง ว่าเป็น “ภัยเหลือง” (Yellow Peril หรือ Yellow Terror หรือ Yellow Danger) ก็คือ กษัตริย์เยอรมันชื่อ ไกเซอร์ วิลเฮลม ที่ 2 (Kaiser Wilhelm II) ใช้คำว่า ภัยเหลืองเมื่อเดือนกันยายน

ค.ศ. 1895 ที่อธิบายถึงภัยคุกคามของคนเอเชียที่นำพระพุทธรูปมาแขวนไว้บนเรือทุกลำที่แล่นเข้าไปสู่เยอรมัน ซึ่งถือเป็นประเทศที่ยิ่งใหญ่ชั้นนำของยุโรปในยุคนั้น พระพุทธรูปหมายถึงพระพุทธรูปทองคำที่มีสีเหลืองอร่าม จึงเป็นสัญลักษณ์ของคนผิวเหลือง อันเป็นการนำอารยธรรมของคนผิวเหลืองเข้าไปท้าทายในดินแดนของพวกตน

ต่อมา ได้มีการใช้คำว่า "ภัยเหลือง" กันอย่างกว้างขวาง และได้นำหลักฐานทางประวัติศาสตร์เมื่อชาวมองโกล (หรือราชวงศ์หยวนของจีน (ราว ค.ศ. 1271 – 1368) ใช้กองกำลังทหารเข้ายึดดินแดนทั่วเอเชียและบางส่วนของยุโรป ถือเป็นภัยอันตรายอันใหญ่หลวงที่ท้าทายพลังอำนาจและแผ่นดินของคนผิวขาวที่มักยึดถือว่า พวกเขาเป็นชาติพันธุ์ที่มีอารยธรรมและมีความแข็งเกร่งในทุกด้านสูงที่สุดในโลก ความตื่นตระหนกจากพุทธศาสนาและอำนาจทางทหารของชาวตะวันออกที่ค่อยๆ คืบคลานเข้าไป ทำให้นักคิดนักเขียนและผู้คนหลากหลายกลุ่มได้แจ้งเตือนให้ประชากรของพวกตนระแวดระวัง "ภัยเหลือง" ที่จะเข้ามาดูดกลืนคนผิวขาว ต่อมามีเหตุการณ์ที่สร้างความสั่นสะเทือนในประวัติศาสตร์เมื่อญี่ปุ่นสามารถเอาชนะในการทำสงครามกับรัสเซียในตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 (Russo-Japanese war ค.ศ. 1905) ดังนั้น คำว่า ภัยเหลือง จึงถูกใช้ให้เป็นภัยคุกคามที่เกิดจากชนชาติพันธุ์ผิวสีเหลืองต่อความมั่นคงของชาวยุโรปและอเมริกา โดยนักเขียนหลายคน อาทิ เอม พี ชิล (M.P.Shiel) ได้เขียนนวนิยายของเธอชื่อ <u>อันตรายจากคนผิวเหลือง</u> (Yellow Danger) ในปี ค.ศ. 1898 ในขณะที่หนังสือพิมพ์ของสหรัฐอเมริกาได้ใช้คำว่า "ภัยเหลือง" (Yellow Peril) บ่อยขึ้นในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20

คำว่า "ภัยเหลือง" ได้ถูกนำไปใช้ในการต่อต้านการนำกรรมกรชาวจีนราว 3,000-10,000 คนต่อปี เพื่อทำงานในงานประเภทที่เป็นอันตราย เช่น เหมืองแร่ สร้างทางรถไฟ โดยรัฐบาลสหรัฐฯ ได้ออกกฎหมายชื่อ กฎหมายเพจ (The Page Act of 1875) และสนธิสัญญาเบอร์ลิงเกม (The Burlingame Treaty) ในปี ค.ศ. 1868 ที่สนับสนุนให้คนจีนอพยพเข้าไปตั้งรกรากในประเทศและมี

สิทธิ์ได้รับสัญชาติอเมริกัน ในขณะเดียวกันคนญี่ปุ่นก็พากันอพยพเข้าไปอาศัยอยู่ในสหรัฐฯ เป็นจำนวนมาก โดยอพยพเข้าไปอาศัยอยู่ในสหรัฐฯ ปีละ 5,000-10,000 คนต่อปีในช่วงต้นคริสต์ศักราชที่ 20 ราว ค.ศ. 1907-1930

การต่อต้านบรรลุผลเมื่อมีการจำกัดจำนวนคนเอเชียเข้าประเทศภายหลังที่ได้สร้างทางรถไฟข้ามประเทศเสร็จสิ้น อีกทั้งมีการออกฎหมายตั้งเขตที่อยู่อาศัยเฉพาะของคนเอเชียขึ้น ต่อมา รัฐบาลอเมริกันออกกฎหมายชื่อ การจำกัดโควต้าการเข้าประเทศตามชาติกำเนิด ปี ค.ศ. 1924 (The National Origins Quota of 1924) ที่ห้ามผู้อพยพชาวญี่ปุ่น และคนเอเชียให้ได้รับสัญชาติอเมริกัน เพราะพวกเขามิใช่คนผิวขาว (กฎหมายฉบับนี้ถูกแทนที่ด้วยกฎหมายเข้าเมืองฉบับใหม่ ปี 1965)

คำว่า “ภัยเหลือง” ได้ถูกนำไปใช้เพื่อต่อต้านการอพยพของชาวจีนเข้าประเทศนิวซีแลนด์เช่นกันในช่วงตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 โดยรัฐบาลนิวซีแลนด์ได้สั่งห้ามคนจีนที่หนีตายเข้าเมืองภายหลังที่กองทัพญี่ปุ่นยึดครองประเทศจีนและประเทศต่างๆ ในเอเชียในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง นอกจากนี้ ในช่วงปี ค.ศ. 1904-1910 ที่มีการนำกรรมกรจีนราว 63,000 คนเข้าไปทำงานในเหมืองของสหภาพแอฟริกาใต้ คนผิวขาวต่างต่อต้านและส่งคนจีนส่วนใหญ่กลับบ้านเกิดหลังปี ค.ศ. 1910 ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกันที่มีการต่อต้านคนจีนในสหรัฐอเมริกาอย่างกว้างขวาง นั่นหมายความว่า คนจีนถูกกีดกันมิให้เข้าไปอาศัยในประเทศที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นคนผิวขาว โดยจะถูกรังเกียจและถือเป็นภัยคุกคามต่ออารยธรรมของพวกเขา

ต่อมาเมื่อญี่ปุ่นก่อสงครามโลกครั้งที่สองขึ้น โดยได้โจมตีฐานทัพเรือของอังกฤษและเนเทอร์แลนด์ อีกทั้งถล่มฐานทัพเรือเพิร์ล ฮาร์เบอร์ของสหรัฐอเมริกาอันเป็นการตอกย้ำถึงภัยอันตรายที่มาจากคนผิวเหลือง รัฐบาลสหรัฐฯ ได้บังคับชาวญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในประเทศให้มาอยู่รวมกันในสถานที่กักกันตลอดช่วงสงครามโลก ในช่วงเวลานั้นชาวญี่ปุ่นได้กลายเป็นภัยเหลืองชั้นแนวหน้าเพราะชาวยุโรปและอเมริกันต่างตระหนักว่า ญี่ปุ่นคุกคามความเป็นใหญ่ของพวกเขา [(2)]

2. ยุคสงครามเย็น เมื่อญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่สองและถูกสหรัฐอเมริกาเข้ายึดครอง ชาวตะวันตกจึงคลายความกังวลถึงภัยคุกคามจากคนญี่ปุ่น แต่ก็กลับไปย้ำถึงความไม่มั่นคงอันเป็นผลมาจากการที่จีนแผ่นดินใหญ่ได้เปลี่ยนการปกครองเป็นคอมมิวนิสต์ ซึ่งเป็นลัทธิการเมืองที่ตรงกันข้ามกับระบบทุนนิยมประชาธิปไตยที่โลกตะวันตกยึดถือ จีนจึงกลายเป็นภัยเหลืองชั้นแนวหน้าในยุคนี้จากเหตุผลที่ว่า (1) จีนทุ่มเทการ "ส่งออก" ลัทธิคอมมิวนิสต์ด้วยการรณรงค์ให้ประเทศต่างๆ ต่อสู้เพื่อปลดแอก "โซ่ตรวนของลัทธิทุนนิยม" (2) ส่งกองทัพร่วมรบกับเกาหลีเหนือในสงครามเกาหลี (ค.ศ. 1950-1953) ต่อสู้กับสหรัฐฯ และพันธมิตร (3) สนับสนุนเวียดนามเหนือทำสงครามเวียดนาม (ค.ศ. 1965-1975) ขับไล่อเมริกันออกจากเอเชีย และ (4) ชาวจีนมากกว่า 50 ล้านคนหนีตายจากการล้างผลาญชนชั้นกลางและชนชั้นสูงจากการเปลี่ยนการปกครองในปี ค.ศ. 1949 และช่วงการปฏิวัติทางวัฒนธรรม (ค.ศ. 1966-1976) ไปอาศัยอยู่ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเอเชียอาคเนย์ที่ซึ่งรองรับคนจีนอพยพราว 30 ล้านคน

การส่งออกลัทธิคอมมิวนิสต์ถือเป็นภัยอันตรายอย่างยิ่งต่อโลกในระบบทุนนิยมเพราะจีนมีการวางแผนอย่างดีที่จะให้ประเทศเกิดใหม่ (ได้รับเอกราชก่อนและหลังสงครามโลกครั้งที่สอง) เป็นพวกในทุกทวีป จึงส่งออกแนวคิดทางการเมือง ให้เงินทุนสนับสนุนฝึกกองกำลัง และทำการโฆษณาชวนเชื่อไปยังประเทศต่างๆ ทุกทาง โดยเน้นการใช้ภาษาท้องถิ่นเป็นสื่อในการส่งผ่านอุดมการณ์ทางการเมือง ทางหนังสือ จุลสาร วิทยุ และให้การสนับสนุนกลุ่มนิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ในแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้ลุกขึ้นจับอาวุธต่อสู้เพื่อปลดพันธนาการจากรัฐบาลกษัตริย์และรัฐบาลทุนนิยม รวมทั้งสนับสนุนให้ชาวจีนโพ้นทะเลทำการต่อสู้กับรัฐบาลทุนนิยมในท้องถิ่นที่พวกเราอาศัยอยู่ ดังตัวอย่างเช่น ในระหว่างปี ค.ศ. 1945-1984 มีกลุ่มติดอาวุธต่อต้านรัฐบาลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จากสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย แห่งประเทศพม่า แห่งมลายา และแห่งเวียดนาม เป็นอาทิ [(3)] ก่อให้เกิดการล้างผลาญ

ชีวิตมนุษย์และทำลายทรัพย์สินมากมายจนสังคมเหล่านี้แทบระเบิดออกเป็นเสี่ยงๆ และแทบล่มสลายทีเดียว

ในยุคนี้ ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความสั่นสะเทือนต่อโลกตะวันตกและโลกเสรีคือ ภัยคุกคามจากจีน ดังนั้น ทุกย่างก้าวของจีนจึงเป็นที่จับตามองโดยต่างชี้ชัดว่า คนจีนไม่ใช่ชนผิวขาว แต่เป็นคนชั้นต่ำที่แพร่พันธุ์อย่างรวดเร็ว มีจำนวนประชากรมาก ขยันขันแข็ง มีความสามารถรอบรู้ด้านศิลปะ มีความอดทนสูง และอาจกลายเป็นชนเผ่าที่ครอบครองความเป็นใหญ่ของโลก ซึ่งถือว่าเป็นภัยคุกคามต่อชาวตะวันตก [(4)]

3. ยุคหลังสงครามเย็น ภายหลังการล่มสลายของสหภาพโซเวียตและมีการรวมชาติเยอรมันในช่วงต้นทศวรรษ 1990 แห่งคริสต์ศักราช สงครามเย็นก็สงบลงเมื่อลัทธิคอมมิวนิสต์ลดพลังอำนาจในการท้าทายลัทธิทุนนิยม สถานการณ์ได้นำความเป็นเอกและการครอบครองอำนาจหนึ่งเดียวในโลก (monolithic) มาสู่สหรัฐอเมริกาให้อยู่เหนือประเทศต่างๆ ทั่วโลก ในขณะที่อิทธิพลของยุโรปแผ่วลงไปมากแม้จะสามารถรวมตัวกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวทางด้านเศรษฐกิจอย่างเหนียวแน่นก็ตาม สหรัฐฯ จึงหยิ่งผยองในสถานภาพที่ได้รับและดำรงตนเป็นตำรวจโลกด้วยการยกกองทัพไปปราบปรามประเทศที่ถือว่าเป็น “อันตราย” ต่อโลก เช่น ในอิรัก ในอัฟกานิสถาน รวมทั้งการข่มขู่อิหร่าน และเกาหลีเหนือ เป็นต้น

เมื่อจีนได้รับความสำเร็จในการพัฒนาตามแบบ “สังคมนิยมแบบจีน” และกลายเป็นประเทศที่ทรงพลังอำนาจทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ หรือบางคนเรียกว่า การทะยานขึ้นของจีน (rising China) ในตอนปลายของคริสต์ศตวรรษที่ 20 และกลายเป็นประเทศที่มีอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงที่สุดในโลกตลอดช่วงต้นของคริสต์ศตวรรษที่ 21 จีนได้พัฒนาประเทศในทุกด้าน ทั้งอุตสาหกรรม เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ นิวเคลียร์ การกีฬา รวมทั้งการทหารและอาวุธ เน้นเปิดรับการลงทุนจากต่างชาติและลดค่าแรงงานและค่าเงินหยวนให้อยู่ในระดับต่ำ จึงสามารถส่งออกสินค้า

ไปจำหน่ายยังตลาดโลกในราคาถูกและได้เปรียบดุลการค้ามากมาย ส่งผลให้สามารถสะสมเงินตราต่างประเทศทุกสกุลเป็นจำนวนมาก และจีนได้ใช้เงินเหล่านี้ไปลงทุนในตราสารหนี้ ให้เงินกู้ และไปลงทุนยังต่างประเทศทั่วทุกทวีป จนกลายเป็นประเทศเจ้าหนี้รายใหญ่ที่สุดในโลก อันเป็นการเพิ่มอิทธิพลในเวทีการเมืองของโลกในยุคปัจจุบัน

เมื่อจีนมีพลังอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจมาก ก่อให้เกิดความหวั่นเกรงว่า จีนจะครอบครองโลก อันเป็นการสั่นคลอนสถานภาพความเป็นมหาอำนาจหนึ่งเดียวของสหรัฐฯ จึงมีการใช้คำว่า “ภัยคุกคามจากจีน” กันอย่างกว้างขวางอีกครั้ง และนำไปสู่คำถามที่ว่า นี่เป็นเพียงภาพมายาหรือเป็นความจริงกันแน่

ความสำเร็จของจีน: สภาวะแห่งความเป็นจริง

ภายหลังที่จีนยึดนโยบายโดดเดี่ยวตั้งแต่ปี ค.ศ. 1949 ที่เปลี่ยนการปกครองเป็นแบบคอมมิวนิสต์เป็นเวลากว่าสองทศวรรษ เหมา เจ๋อตุงและคณะรัฐบาล ซึ่งเป็น*ผู้นำรุ่นที่หนึ่ง*ได้นำประเทศไปสู่ความเท่าเทียมกันด้วยการยึดปัจจัยการผลิตมาเป็นของรัฐและยึดทรัพย์สินของคนร่ำรวยและชนชั้นกลางมาแบ่งปันให้คนในสังคมทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ในยุคนั้น สังคมจีนเป็นสังคมเกษตรกรรม ผู้นำให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในชนบท ยกระดับวัฒนธรรมของชาวนาชาวไร่ และใช้อุดมการณ์ของลัทธิคอมมิวนิสต์ในการบริหารประเทศอย่างจริงจัง ในการเกลี่ยความเจริญจากเมืองไปสู่ชนบทนั้น ได้พยายามทำให้เมืองและชนบทมีความแตกต่างกันน้อยที่สุด ทำให้ประชาชนทั่วประเทศมีส่วนร่วมในการทำงานทั้งที่เป็นแรงกายและแรงสมอง ลดความแตกต่างระหว่างผู้ใช้แรงกายกับผู้ใช้แรงสมองให้น้อย ส่งเสริมและผลักดัน “ระบบความรับผิดชอบ” และเน้นให้คนทำงานรู้สึกสำนึกถึงส่วนได้ส่วนเสียในการทำงาน

พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีนเป็นแกนอำนาจสูงสุดของสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นผู้กำหนดแนวนโยบายการบริหารประเทศของรัฐบาล และเป็นผู้กำหนดแนวคิดอุดมการณ์ให้แก่สังคมส่วนรวม ประชาชนในประเทศจึงถูกชักจูงให้เข้าใจในเรื่องสำคัญๆ ตามการอธิบายของพรรค

มีการอบรมสั่งสอนให้เชื่อในพรรค เชื่อผู้นำพรรค เชื่อแนวนโยบายของพรรค มีการใช้สื่อมวลชนแขนงต่างๆ ที่พรรคควบคุมอยู่อย่างหนาแน่นเป็นเครื่องมือโฆษณาประชาสัมพันธ์ในสิ่งที่ดีต่อพรรค ต่อการปฏิบัติตามแนวทางนโยบายของพรรค โดยไม่พูด (หรือพูดแต่น้อย) ในเรื่องข้อบกพร่อง วิธีการดังกล่าวดำเนินมาอย่างต่อเนื่องหลายสิบปี จนทำให้ประชาชนชาวจีนเกิดความเคยชิน ว่าอะไรก็ว่าตามกันไป กลายเป็นคนคิดอะไรง่ายๆ ไม่ลึกซึ้ง ซึ่งผิดไปจากปรัชญาเก่าแก่ของจีนที่ได้ชื่อว่ามีความล้ำลึกยิ่งนัก

ประวัติศาสตร์ของจีนตั้งแต่พรรคคอมมิวนิสต์เข้าบริหารประเทศ จึงปรากฏว่า ในด้านหนึ่งสามารถนำประชาชนพัฒนาประเทศไปตามระบบสังคมนิยม สร้างสรรค์เศรษฐกิจแบบสังคมนิยมจนเจริญรุดหน้าไปในอัตราที่เร็วพอสมควร มีรากฐานด้านอุตสาหกรรมเป็นปึกแผ่น และมีเกษตรกรรมที่พอจะเลี้ยงตัวเองได้ ตลอดจนมีวิทยาศาสตร์และวิทยาการด้านการป้องกันประเทศค่อนข้างก้าวหน้า ทั้งระเบิดนิวเคลียร์และเครื่องบินรบ และมีเกียรติภูมิทางสากล แต่อีกด้านหนึ่งนั้นประชาชนเกือบทั้งประเทศกลับมีชีวิตอยู่อย่างยากจน มีรายได้ต่อหัวต่ำ ระดับการศึกษาไม่สูง ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างประเทศอย่างถูกต้อง ประสิทธิภาพการทำงานต่ำ เทคโนโลยีในการผลิตล้าหลัง และที่สำคัญคือ เป็นเครื่องมือในการรณรงค์ทางการเมือง ประชาชนจีนถูกปลุกระดมขึ้นมา ร่วมกันสร้างสรรค์สังคมนิยมอย่างคึกคักในช่วงต้น คือ ระยะแห่งการดำเนินโครงการห้าปีครั้งแรก แต่ต่อมาเมื่อก้าวเข้าสู่ระยะก้าวกระโดดใหญ่ที่มุ่งจะให้จีนเป็นสังคมคอมมิวนิสต์อย่างรวดเร็ว และเริ่มมีการรณรงค์ทางการเมือง จึงมีการจำกัดอำนาจของฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับแนวคิดนี้จนกระทั่งพัฒนากลายมาเป็น “การปฏิวัติวัฒนธรรมแห่งชนชั้นกรรมาชีพ” ในปี ค.ศ. 1966 ประชาชนก็ถูกแบ่งออกเป็นสองฝ่ายตามการแตกแยกของคนระดับผู้นำในพรรค มวลชนถูกปลุกระดมขึ้นมาเกือบทั้งประเทศ มีการต่อสู้กันอย่างรุนแรงระหว่างกลุ่มมวลชนที่อยู่คนละฝ่ายความคิด แม้ในที่สุดเหมา เจ๋อตุงซึ่งนำให้ชาวจีนดำเนินการปฏิวัติวัฒนธรรมจะเป็นฝ่ายคุมสถานการณ์ได้ แต่การปฏิวัติอย่างรุนแรงดังกล่าวก็ก่อให้เกิดการแตกแยกกันอย่างรุนแรงในบรรดาเหล่าผู้นำด้วยกันเอง

มาตรการสำคัญ 6 ประการที่จะต้องยืนหยัดปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในช่วงประวัติศาสตร์ดังกล่าว ก็คือ (1) รวมศูนย์กำลังเข้าสู่การพัฒนาสร้างสรรค์ ความทันสมัย พัฒนาพลังการผลิต (2)

ยืนหยัดปฏิรูปในทุกๆ ด้าน (3) ยืนหยัดปิดประเทศ (4) พัฒนาเศรษฐกิจสินค้าอย่างมีแผน (5) สร้างสรรค์ประชาธิปไตยทางการเมือง และ (6) สร้างสรรค์อารยธรรมทางจิตใจ

แนวทางใหญ่ของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในช่วงประวัติศาสตร์ดังกล่าว คือ นำพาและสร้างความสามัคคีระหว่างประชาชนและชนชาติต่างๆ (ชนกลุ่มน้อย) ให้ดำเนินการสร้างสรรค์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการดำเนินการทั้งปวง ด้วยการยืนหยัดในหลักการพื้นฐานสี่ประการ (เดินตามหนทางสังคมนิยม ดำเนินการเผด็จการโดยชนชั้นกรรมาชีพ นำโดยพรรคคอมมิวนิสต์จีน และยึดมั่นในลัทธิมาร์กซ์ เลนิน และแนวความคิดเหมา เจ๋อตุง) ยืนหยัดการปฏิรูป ปิดประเทศ พึ่งตนเอง ริเริ่มสร้างสรรค์บุกเบิกการงานอย่างทรหดอดทน และต่อสู้ฟันฝ่าเพื่อสร้างสรรค์การพัฒนา ให้จีนกลายเป็นประเทศสังคมนิยมสมัยใหม่ที่เจริญรุ่งเรือง เข้มแข็ง เป็นประชาธิปไตย และมีอารยธรรมก้าวหน้า รวมทั้งการพัฒนาพลังการผลิต นี่คืองานที่เป็นใจกลางของการดำเนินการทุกสิ่งทุกอย่าง

ภายหลังการอสัญกรรมของเหมา เจ๋อตุง *ผู้นำรุ่นที่สอง* ได้แก่ เติ้ง เสี่ยวผิงที่ยึดอำนาจในพรรคและเริ่มนโยบายปฏิรูปในปี ค.ศ. 1978-1979 ด้วยการประกาศวาทะสำคัญ เช่น “ความยากจนไม่ใช่สังคมนิยม” “ความเท่าเทียมกันแบบยากจนเท่าๆ กัน ไม่อาจเรียกว่าเป็นสังคมนิยมที่จะก้าวไปสู่สังคมคอมมิวนิสต์ที่อุดมสมบูรณ์ได้” และ “ไม่ว่าแมวจะสีดำหรือสีขาว ขอให้จับหนูได้ก็เป็นพอ” เติ้ง เสี่ยวผิงจึงดำเนินการปฏิรูปประเทศตามนโยบายสี่ทันสมัย กล่าวคือ การพัฒนาจีนให้เป็นสังคมทันสมัยสี่ด้าน ได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การทหาร และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือที่เรียกกันว่า “สังคมนิยมแบบจีน”

การปฏิรูปขยายไปถึงการค้าและการลงทุนกับต่างประเทศ โดยในปี ค.ศ. 1979 จีนได้เปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้น 4 แห่ง คือ เซินเจิ้น จูไห่ ซ่านโถวหรือซัวเถา และเซี่ยเหมิน อนุญาติให้นักลงทุนชาวต่างประเทศเข้าไปลงทุนตั้งโรงงานและกิจการทางการค้าหลากหลายประเภท ต่อมา ใน ค.ศ. 1984 ได้เปิดอีก 14 หัวเมืองชายฝั่งตั้งแต่เหนือจรดใต้โดยให้มีบทบาทคล้ายกับเขตเศรษฐกิจพิเศษรุ่นแรก อีกหนึ่งปีต่อมาได้เปิดเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแยงซีเกียง ปากแม่น้ำจูเจียง และดินดอนสามเหลี่ยมทางตอนใต้ของมณฑลฟูเจี้ยน (ฮกเกี้ยน) ขึ้นเป็นเขตเศรษฐกิจเปิด อนึ่ง ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 7 (ค.ศ. 1986-1990) เน้นการเปิดประเทศให้เงินทุนและ

เทคโนโลยีจากต่างประเทศเข้ามา และเพิ่มการส่งออก รวมทั้งปรับโครงสร้างสินค้าส่งออกจากสินค้าขั้นปฐมเป็นสินค้าสำเร็จรูป

สังคมและเศรษฐกิจของจีนเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วภายหลังการปฏิรูป นำไปสู่การเรียกร้องประชาธิปไตยของกลุ่มต่างๆ เหตุการณ์ที่เลวร้ายที่สุดก็คือ การนองเลือดที่เกิดจากการปราบปรามนักศึกษาและประชาชนจนมีผู้เสียชีวิตหลายพันคนและทหารเสียชีวิตหลายร้อยคน มีการจับกุมนักศึกษามากมาย ที่เหลือก็หนีหัวซุกหัวซุนไปทั่ว ในขณะที่เศรษฐกิจได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยมีอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูงราวร้อยละ 9.38 ต่อปี ตลอดทศวรรษ 1980-1990 และในระดับสูงสุดในระหว่างปลายทศวรรษ 1990 จนถึงปี ค.ศ. 2011

กลุ่ม*ผู้นำรุ่นที่สาม*ภายใต้การนำของนายเจียง เจ๋อหมิน (ค.ศ. 1992-2002) ได้ผลักดันประเทศให้ก้าวไปสู่การเป็นประเทศสังคมนิยมที่มีความรุ่งโรจน์ทางเศรษฐกิจต่อไปตามนโยบาย "สามตัวแทน" (Three representatives) หมายความว่า พรรคคอมมิวนิสต์ต้องเป็นตัวแทนของพลังการผลิตที่ก้าวหน้า (advanced productive force) เป็นตัวแทนของวัฒนธรรมที่ก้าวหน้า (advanced culture) และเป็นตัวแทนของผลประโยชน์ของมวลชนจีน (interests of the majority of the people) แนวคิดสามตัวแทนนี้เปิดโอกาสให้พรรคคอมมิวนิสต์รับนักธุรกิจภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และพนักงานระดับสูงของบริษัทเข้ามาเป็นสมาชิกพรรค ทำให้ฐานของพรรคกว้างยิ่งขึ้น ในขณะที่นายกรัฐมนตรีจู หลงจี้ ผู้ที่ได้รับฉายาว่า "ซาร์แห่งเศรษฐกิจ" ได้สานต่อการปฏิรูปทางเศรษฐกิจของเติ้ง เสี่ยวผิง

กลุ่ม*ผู้นำรุ่นที่สี่* ที่มีนายหู จินเทา เป็นประธานาธิบดีในระหว่างปี ค.ศ. 2002-2012 ได้เน้นการนำวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพัฒนา (Scientific outlook on development) อนึ่ง ผู้นำในกลุ่มนี้ได้ดำเนินการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 10 และฉบับที่ 11 (ค.ศ. 2001-2010) โดยกระจายการลงทุนและรายได้ไปยังภาคตะวันตกให้เจริญทัดเทียมกับภาคตะวันออก เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ทางรถไฟ ถนนเชื่อมมณฑล และเขื่อนชลประทาน ทำให้ในช่วงต้นของคริสต์ศตวรรษที่ 21 ประเทศจีนมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ได้รับเลือกให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ฤดูร้อน ปี 2008 กลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของเอเชีย และแซงหน้าญี่ปุ่นขึ้นเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับที่ 2 ของโลกในปี 2011[(5)]

ภัยคุกคามจากจีนยุคปัจจุบัน

เติ้ง เสี่ยวผิงได้กล่าวในตอนปลายทศวรรษที่ 1970 ว่า เมื่อจีนทำการพัฒนาประเทศไปสู่สังคมทันสมัยได้สำเร็จ ภาวะเศรษฐกิจจะเจริญเติบโตและนำไปสู่อำนาจทางการทหารที่สูงขึ้น อันจักทำให้มองได้ว่าจีนจะเป็นภัยคุกคามต่อนานาชาติ เติ้งประกาศชัดว่า นั่นเป็นแนวคิดที่เป็นไปไม่ได้ที่จีนจะกลายเป็นประเทศมหาอำนาจและจะไม่ครอบงำประเทศต่างๆ โดยเด็ดขาด (China would never become a superpower and would never seek hegemony) ต่อมาได้มีการตอกย้ำนโยบายดังกล่าวในกลุ่มผู้นำจีนรุ่นที่สามและรุ่นที่สี่ ดังเช่นที่ประธานาธิบดีหู จินเทากล่าวสุนทรพจน์ต่อที่ประชุมพรรคคอมมิวนิสต์จีนครั้งที่ 17 ว่า *"จีนต่อต้านลัทธิครอบงำและการเมืองเชิงอำนาจ และจะไม่แสวงหาอำนาจหรือการขยายอำนาจเหนือประเทศอื่นใด" (China opposes all forms of hegemonism and power politics and will never seek hegemony or engage in expansion)* (6)

อย่างไรก็ตาม นโยบายข้างต้นไม่ได้สอดคล้องกับการกระทำเมื่อจีนไม่เหนียมอายอีกต่อไปที่จะข่มขู่ประเทศอื่นด้วยกองกำลังทหาร โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน ดังเช่น เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ไต้หวัน หรือแม้แต่ญี่ปุ่น เพื่อแก้ไขปัญหาข้อพิพาทในดินแดนที่จีนอ้างสิทธิความเป็นเจ้าของ อดีตนายพลสู กวางอี้ ถึงกับประกาศว่า "*เราได้นิ่งเงียบและอดทนต่อปัญหาข้อพิพาทด้านดินแดนกับประเทศเพื่อนบ้านมานานในอดีตเพราะกองทัพเรือของเรายังไม่มีความพร้อมที่จะปกป้องเขตเศรษฐกิจของเรา แต่ปัจจุบัน เรามีความพร้อมที่จะกระทำภารกิจดังกล่าวแล้ว*" นั่นหมายถึงความสามารถในการสร้างเรือบรรทุกเครื่องบินเป็นลำแรกได้สำเร็จ และสร้างเรือพิฆาตพร้อมกับติดตั้งอาวุธทันสมัยพร้อมมูลที่จะต่อกรกับศัตรู

จีนได้เสริมเขี้ยวเล็บทางการทหารด้วยการพัฒนาเครื่องบินรบ ขีปนาวุธ และอาวุธหลายหลายประเภท โดยได้ตั้งงบประมาณด้านการป้องกันประเทศเป็นจำนวนมหาศาลตลอดหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นจำนวนเงินสูงที่สุดนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2005 เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังที่ศูนย์การศึกษายุทธศาสตร์นานาชาติระบุว่า ในปี ค.ศ. 2011 ระบุว่า จีนตั้งงบใช้จ่ายของกระทรวงกลาโหมจำนวน 89.9 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ติดตามด้วยญี่ปุ่น 58.2 พันล้านเหรียญ อินเดีย 37 พันล้านเหรียญ (7) ก่อให้เกิดการเสียความสมดุลในด้านการทหารในเอเชียไป ดังนั้น

สหรัฐอเมริการจึงเข้ามาถ่วงดุลอำนาจทางทหารในคาบสมุทรอินเดีย-แปซิฟิก รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ นางฮิลลารี คลินตันประกาศว่า *"เราไม่เคยทอดทิ้งเอเชีย เราคงตั้งมั่นอยู่ในเอเชีย-แปซิฟิก เพราะคาบสมุทรอินเดีย –แปซิฟิกมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อสหรัฐฯ และสำคัญต่อเพื่อนพ้องในเอเชียเช่นกัน"* [8]

คณะกรรมาธิการต่างประเทศของรัฐสภาสหรัฐฯ ได้จัดให้มีการประชุมชี้แจงเรื่องภัยคุกคามจากจีนเมื่อวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2012 ณ กรุงวอชิงตัน ดี ซี นักวิจัยต่างนำเสนอข้อมูลหลากหลายมิติ [9] ดังเช่น รองศาสตราจารย์ไทเลอร์ ฟราเวล (M. Taylor Fravel) ชี้ว่า จีนได้อ้างสิทธิเหนือดินแดนไหล่ทวีปและเขตเศรษฐกิจ 200 ไมล์ทะเลครอบคลุมพื้นที่หมู่เกาะพาราเซลและสแปรทลี่ในปี ค.ศ. 1998 และได้พิมพ์ขอบเขตการถือครองหมู่เกาะทั้งหมดลงในหนังสือเดินทางในตอนปลายปี 2012 ก่อให้เกิดการต่อต้านจากประเทศรอบข้างซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับหมู่เกาะดังกล่าว นอกจากนี้ จีนได้ส่งเรือรบไปขับไล่เรือประมงและเรือตรวจการของเวียดนาม ฟิลิปปินส์ บรูไน และมาเลเซียที่เข้าไปในน่านน้ำเหล่านี้ บางครั้งมีการปะทะและจับกุมชาวประมง [10] ปัจจุบัน จีนเลือกใช้นโยบายการเผชิญหน้ามากกว่าการเจรจาและอาจนำไปสู่สงครามระหว่างกันในอนาคต ส่วนนักวิจัยจอห์น ทกาชิค (John J. Tkacic, Jr.) กล่าวถึงความสัมพันธ์ที่จีนมีต่อปากีสถานและ

แผนที่การอ้างสิทธิ์ของจีนในหมู่เกาะแถบทะลจีนใต้

เกาหลีเหนือ รวมทั้งให้การสนับสนุนโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่าน ซึ่งถือว่าเป็นอันตรายต่อสันติภาพของโลก นอกจากนี้จีนยังทุ่มเทความช่วยเหลือและสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับประเทศในทวีปแอฟริกา ตะวันออกกลาง หมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก รวมทั้งในละตินอเมริกาและอเมริกาใต้ อันเป็นการสร้างเป็นประเทศพันธมิตรคู่ค้าทั่วทุกมุมโลก โดยนำเข้าน้ำมัน แร่ธาตุ วัตถุดิบต่างๆ และส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม การก่อสร้าง และเงินลงทุนไปยังประเทศเหล่านี้ ทำให้มูลค่าการค้ากับจีนเพิ่มสูงขึ้นหลายสิบเท่าในช่วงเวลาหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา อนึ่ง จีนมีบทบาทสำคัญทางการเงินต่อโลกเพราะได้เปรียบดุลการค้าจำนวนมหาศาลกับสหรัฐฯ และยุโรป

จีนได้ละเมิดสิทธิ์และล้วงความลับทางการค้าด้วยการจารกรรมข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ของบริษัทต่างๆ ของสหรัฐฯ อย่างต่อเนื่อง และมีการการเจาะข้อมูลจากระบบเครือข่ายทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างกว้างขวางแม้แต่จากฐานข้อมูลนาซ่า (NAZA) และบรรษัทขนาดใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เทคโนโลยี การเงินและธนาคารได้ก่อให้เกิดความสูญเสียคิดเป็นเงินจำนวนมากมายซึ่งจีนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการขโมยข้อมูลเหล่านั้นโดยไม่ต้องลงทุนใดๆ

นักวิจัยอีกคนหนึ่ง ชื่อ แลรี วอร์ทเซล (Larry M. Wortzel) ได้เน้นถึงกองทัพปลดแอกประชาชนของจีนที่พัฒนาขีดความสามารถในระบบการสั่งการ การควบคุม การสื่อสาร คอมพิวเตอร์ การสอดแนม และการลาดตระเวนที่ทันสมัยเพื่อการรบในยุคใหม่ นอกจากนี้ จีนยังได้จารกรรมข้อมูลของกองทัพสหรัฐฯ เทคโนโลยีทางการทหาร และวางยุทธศาสตร์การรบในโลกไซเบอร์ สงครามจิตวิทยาและใช้กลลวงในเครือข่ายคอมพิเตอร์

กล่าวโดยย่อ นักวิจัยต่างนำข้อมูลของ “ภัยคุกคามจากจีน” ทางด้านเศรษฐกิจและการทหารอย่างละเอียด เสนอต่อคณะกรรมาธิการของรัฐสภาสหรัฐฯ เพื่อให้รับรู้ถึงเป้าหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์และพฤติกรรมของจีนที่มีต่อสหรัฐฯ และต่อโลก ในขณะที่ญี่ปุ่นก็ได้รับผลกระทบจากจีนทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการอ้างสิทธิเหนือหมู่เกาะเตี้ยวหยี๋ที่นำไปสู่การเดินขบวนขับไล่และทำร้ายนักลงทุนญี่ปุ่น การทำลายทรัพย์สินและการประท้วงไม่ซื้อสินค้าญี่ปุ่น รวมทั้งการระงับการเดินทางไปท่องเที่ยวญี่ปุ่นของชาวจีน สร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจของชาวอาทิตย์อุทัยตลอดปี 2012

การตอบโต้จากจีน: ทุกสิ่งล้วนเป็นมายาคติ

ไม่น่าแปลกใจที่ผู้นำและสื่อมวลชนของจีนต่างออกมาตอบโต้แนวคิดหรือทฤษฎีภัยคุกคามจากจีนว่า เป็นเพียงภาพมายาที่สหรัฐฯ และประเทศต่างๆ สร้างกระแสให้เกิดความเกลียดชังต่อจีน ความเจริญที่จีนกระทำอยู่ก็เพื่อพัฒนาประเทศให้ทันสมัย และก้าวไปสู่ประชาคมโลกอย่างมีศักดิ์ศรีและมั่นคง จีนไม่ได้เป็นภัยคุกคามต่อประเทศอื่นใดเลย และไม่แสวงหาความเป็นชาติมหาอำนาจ หรือแย่งชิงความเป็นใหญ่เพื่อครอบงำโลก ในขณะที่นักวิชาการไทยบางคนก็ย้ำจุดยืนเดียวกับจีนที่ว่า การทะยานขึ้นของจีนไม่น่าจะเป็นภัยร้ายแรงอะไรต่อประเทศต่างๆ ทั่วโลก [11] จึงไม่ควรตื่นตระหนกไปกับข่าวคราวที่ออกมาจากโลกตะวันตกและญี่ปุ่น เพราะต่างก็ย่อมปกป้องผลประโยชน์และความเป็นผู้นำของชาติของตน

ในทัศนะของผู้เขียนนั้น มีความโน้มเอียงไปในทิศทางของการมองสถานการณ์ที่เป็นจริงมากกว่า เพราะนับแต่อดีตที่จีนมองชาติต่างๆ โดยเฉพาะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่าเป็นชาติที่อ่อนแอ และเป็นรัฐบรรณาการ (หรือประเทศราช) ของจีน ต่อมาเมื่อเปลี่ยนการปกครองเป็นคอมมิวนิสต์ จีนก็พยายามทุกวิถีทางที่จะให้ไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองตามเพื่อจะธำรงสถานภาพความเป็นผู้นำเหนือราชอาณาจักรไทย และเมื่อจีนได้รับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจได้เปิดประตูนำสินค้าไทยเข้าไปขายยังจีนเพื่อสร้างภาพพจน์ว่าจีนเป็นประเทศที่เอื้อผลประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของไทย จนในที่สุดเมื่อไทยจำเป็นต้องพึ่งพาจีนด้านตลาดส่งออกและอาศัยความช่วยเหลือที่มอบให้ จีนจะใช้อำนาจทางเศรษฐกิจที่เหนือกว่าเป็นเครื่องมือบีบบังคับให้ไทยต้องยอมทำตามความประสงค์ของจีนอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น นั่นหมายถึง ไทยจะตกอยู่ภายใต้อาณานิคมสมัยใหม่ที่มีจีนเป็นผู้นำของเอเชียและของโลกนั่นเอง

ความส่งท้าย

บทความนี้กล่าวถึงข้อโต้แย้งในประเด็นที่ว่า จีนเป็นภัยคุกคามจริงหรือไม่ โดยนำข้อมูลมาเสนอไว้ว่า จีนมียุทธศาสตร์อย่างเป็นระบบที่จะครอบครองความเป็นหนึ่งของโลกไว้และได้กระทำการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป้าหมายบรรลุผล ในขณะที่จีนเองได้ปฏิเสธแนวคิดดังกล่าว และย้ำว่าจีนมีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะกระทำทุกทางเพื่อพัฒนาความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ประเทศของตน ทั้ง

เกียรติยศศักดิ์ศรีและความมั่นคั่งที่ทุกประเทศต่างแสวงหาและไขว่คว้ามาไว้ในครอบครอง อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนต้องการจะชี้ให้เห็นว่า การต่อสู้เพื่อแย่งชิงความเป็นใหญ่ของประเทศมหาอำนาจอาจจะนำความลำบากมาสู่ประเทศไทยหากเราไม่รู้เท่าทันและติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ดังนั้นการปกป้องตนเองมิให้ตกไปเป็นเครื่องมือของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจึงเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของคนไทยที่จะต้องร่วมกันปกป้องผลประโยชน์ของเราเอง

เชิงอรรถ

1. "Threat," Wikipedia. The free encyclopedia.

2. "Yellow Peril," Wikipedia. The free encyclopedia; ไสว บุญมา, "ภัยเหลืองและภัยขาวอาจไม่เท่าภัยในตัวเอง," กรุงเทพธุรกิจ. 19 มิถุนายน พ.ศ. 2552; "จีนโพ้นทะเล," วิกิพีเดีย. สารานุกรมเสรี.

3. Karl D. Jackson. "Post Colonial Rebellion and Counter-insurgency in Southeast Asia," in Governments and Rebellions in Southeast Asia." Edited by Chandran Jeshurum. Regional Strategic Studies Programme, Institute of Southeast Asia, Singapore, 1985; ดำรงค์ ฐานดี, พัฒนาการความสัมพันธ์ของคน สังคมและวัฒนธรรมระหว่างเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. หนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น รหัสหนังสือ AN 355(S). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2554, หน้า 128.

4. วิบูลย์ ตั้งกิตติภาภรณ์, ถอดรหัสลับยุทธศาสตร์จีน. โครงการสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์, 2554, หน้า 49-50.

5. ดำรงค์ ฐานดี, พัฒนาการความสัมพันธ์ของคน สังคมและวัฒนธรรมระหว่างเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. อ้างแล้ว. หน้า 162-165.

6. Wu Jiao, "President: China Never Seeks Hegemony," China Daily. 27 September 2007; Frank Ching, "China Not Interested in Hegemony," New Straits Times. 15 December 2011.

7. Editorial, "Asian Defense Spending Doubles," Japan Times. 13 November 2012.

8. "US Determined to Remain 'Pacific Power.'" China Daily. 13 November 2012.

9. Testimony before the House Committee on Foreign Affairs, Haring Entitled "Investigating the Chinese Threat: Military and Economic Aggression," 28 March 2012 at Rayburn House Office Building, Washington D.C..

10. ดูข้อมูลเพิ่มเติมใน "พาสปอร์ตใหม่จีนจุดหลายประเทศประท้วง สหรัฐฯ แสดงความวิตก, มติชน. 28 พฤศจิกายน 2555; "Vietnam, Philippines Protest Sea Claims on New China e-passports," Hanoi Times. 26 November 2012; "Vietnam Refuses to Stamp New Chinese Passport," Manila Times. 27 November 2012; "Chinese Police to Seize Foreign Ships in Spratlys," Manila Times. 30 November 2012; Jane Perlez, "Dispute Flares Over Energy in South China Sea," New York Times. 4 December 2012.

11. Li Yang, " 'China Threat' Theory is Absurd," China Daily. 2 September 2010; "What is 'China Threat' Theory," China Daily. 9 September 2010; "จีนลั่น J-20 ไม่ใช่ภัยคุกคาม US แต่กูรูชี้รัศมีทำการไกลถึงแปซิฟิก," ผู้จัดการรายวัน. 13 มกราคม 2554; ไพโรจน์ วงศ์วิภานนท์, "จีนไม่น่ากลัวอย่างที่คิด," มติชน. 2 กุมภาพันธ์ 2554; สิทธิพร เครือรัฐติกาล, "จีนกับ China Threat Theory และเจิ้งเหอในศตวรรษที่ 21," Chinese-Asian Studies. http://kositthiphon.blogspot.com/2008/12/china-threat-theory-21.html; Neil Renic, " 'Rising China': A Threat to International Security?" e-International Relations. 13 April 2012.

เอกสารผลงานทางวิชาการของศูนย์เกาหลีศึกษา

อันดับที่ 1 เกาหลีใต้ : บทบาทของรัฐในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.

อันดับที่ 2 สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2536.

อันดับที่ 3 การบริหารงานแบบเกาหลี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2536.

อันดับที่ 4 ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้). รายงานการวิจัย ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2539.

อันดับที่ 5 Asian Trade Information: South Korea. Data Bank Project. Presented to Department of Businesses Economics, Ministry of Commerce. Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University, 1988.

ดร.ดำรงค์ ฐานดี

อันดับที่ 6 Correcting of Thai Publications on Korean Studies. Research report, Center for Korean Studies, Ramkhamhaeng University, 1996.

อันดับที่ 7 สังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540.

อันดับที่ 8 สังคมและวัฒนธรรมจีน. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540.

อันดับที่ 9 เกาหลีเหนือ: สังคมและวัฒนธรรม. รายงานการวิจัย ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2541.

อันดับที่ 10 เกาหลีใต้วันนี้. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

อันดับที่ 11 จีนวันนี้. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

อันดับที่ 12 ญี่ปุ่นวันนี้. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

อันดับที่ 13 โฉมหน้าญี่ปุ่น ปี 2000. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.

อันดับที่ 14 โฉมหน้าจีน ปี 2000. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.

อันดับที่ 15 โฉมหน้าเกาหลี ปี 2000. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.

อันดับที่ 16 สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี. (แก้ไขปรับปรุงใหม่ทั้งเล่ม) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.

อันดับที่ 17 สังคมและวัฒนธรรมจีน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.

อันดับที่ 18 สังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545.

ดร. ดำรงค์ ลุ่นดี

อันดับที่ 19 การเมืองเกาหลี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.

อันดับที่ 20 "การเมืองการปกครองของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีและสาธารณรัฐเกาหลี," การเมืองการปกครองของประเทศในเอเชีย. (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1) เอกสารการสอนชุดวิชา หน่วยที่ 3 #82321 สาขาวิชารัฐศาสตร์ กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2548. หน้า 3-1 - 3-106; และ "ยุทธศาสตร์การพัฒนาของสาธารณรัฐเกาหลี," กระบวนการพัฒนาและทางเลือกสาธารณะ. หน่วยที่ 9 ตอนที่ 9.1 #83705 บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาสุโขทัยธรรมาธิราช, 2548. หน้า 9-4 – 9-23.

อันดับที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่าง จีน-เกาหลีใต้-ญี่ปุ่น: ตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 - ปัจจุบัน. รายงานการวิจัย ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550.

อันดับที่ 22 เอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ: ความสัมพันธ์ระหว่างจีน เกาหลี และ ญี่ปุ่น - ตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551.

อันดับที่ 23 เอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ: ความสัมพันธ์ระหว่างจีน เกาหลี และญี่ปุ่น - จากยุคโบราณจนถึงปี ค.ศ. 2009. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2553. และพิมพ์เป็นหนังสืออ่านประกอบวิชา สังคมและวัฒนธรรมจีน (AN 354 (S)) กรุงเทพ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อันดับที่ 24 เกาหลีปี 2553: วันนี้ที่เปลี่ยนไป. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2554.

อันดับที่ 25 เอเชียตะวันออก: พัฒนาการความสัมพันธ์ของคน สังคมและวัฒนธรรม ระหว่างเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. รายงานการวิจัย ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555 และพิมพ์เป็นหนังสืออ่านประกอบวิชา สังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น (AN 355 (S)). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ดร. ดารุณี ลิ้มเจริญ

อันดับที่ 26 พัฒนาการทางการเมืองการปกครองของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) และสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้). เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555.

อันดับที่ 27 อาเซียนบวกสาม: ความสัมพันธ์ระหว่างกันในยุคปัจจุบัน. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555.

อันดับที่ 28 คนเกาหลี : มุมมองจากคนภายใน (Koreans: “Emic” View on Korean Stereotype). เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555.

อันดับที่ 29 สาธารณรัฐเกาหลีและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีกับความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555.

อันดับที่ 30 ไทย – เกาหลีใต้ – อาเซียนบวกสาม. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555.

อันดับที่ 31 พัฒนาการทางการเมืองของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556.

ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง <www.ru.ac.th/korea>

ดร.ดำรงค์ ฐานมั่น